

EL RASTRE DEL DINER TONI GARGANTÉ

RUTH MARIGOT

Pere A. Fàbregas va ser directiu de Catalana de Gas, on va col·laborar molt de prop amb Pere Duran Farell. Ara publica a La Magrana una biografia del gran empresari català.

L'HOME DE LES UTOPIES RESPONSABLES

Pere A. Fàbregas analitza en una biografia el pensament i l'estratègia negociadora de Pere Duran Farell

L'EMPRESARI PERE DURAN FARELL ERA UN NEGOCIADOR ENTUSIASTA QUE VA ACONSEGUIR AVENÇOS impensables en segments industrials durant la dictadura franquista, la Transició i també en democràcia. L'enemic sempre era poderós, perquè s'enfrontava a l'aparell burocràtic estatal i al monopoli energètic més arcaic. Els seus camps d'actuació es van concentrar en infraestructures i sectors de tota mena: des del gas i l'electricitat fins a l'energia nuclear, passant per les autopistes, la petroquímica, La Maquinista Terrestre i Marítima (avui Alstom), Renfe, Auto Electricidad i el Banc Industrial de Catalunya (BIC).

Pere Duran Farell anava allà on el cridaven amb un clar to conciliador, tot i que el gruix de la seva tasca va ser a Catalana de Gas, avui Gas Natural Fenosa. Pere A. Fàbregas va ser un dels directius de la gasista catalana que va treballar més temps amb Duran. Es va incorporar a l'empresa el 1965, hi va desenvolupar diverses tasques directives i va ser el responsable financer del grup entre el 1978 i el 2000.

Fàbregas coneix perfectament l'estratègia i el pensament de Duran Farell perquè també va ser membre del consell d'administració de la gasista entre el 1984 i el 1989. Ara ha volgut explicar en una biografia (*Pere Duran Farell*, RBA) les facetes més empresarials de l'industrial nascut a Caldes de Montbui (1921-1999), i en concret un dels episodis més rellevants, ja a les acaballes de la seva llarga carrera de persuasions.

LA PERSUASIÓ DE DURAN FARELL

Duran Farell va aconseguir que Catalana de Gas conservés la seva personalitat històrica amb la seu a Barcelona després de la fusió amb Gas Madrid el 1991. Un fet que podia semblar lògic comparant els balanços de les dues companyies, però que en realitat es va convertir en una carrera d'obstacles i pressions del ministeri d'Indústria de Claudio Aranzadi i del president de Repsol de l'època, Óscar Fanjul. "En el moment de la integració, Catalana de Gas comptava amb un milió de clients, havent dut a terme una política de diversificació fora de Catalunya a través de la societat Cegas, que tenia clients a València, Sevilla, Múrcia, etc. En canvi, Gas Madrid va aportar 400.000 usuaris a la capital espanyola", indica Fàbregas. Sembla clar, doncs, que Catalana de Gas era dues vegades més gran, però tot i l'evidència li va costar imposar-se. La tasca de Duran Farell va ser clau.

LA FI DEL MONOPOLI

El protocol del gas del 1985 i la llei corresponent del 1987 van reactivar un sector que fora de Catalunya estava pràcticament en via morta. Madrid portava un retard de 18 anys respecte de Barcelona. L'entrada d'Espanya a la Comunitat Econòmica Europea (CEE) va obligar a considerar el gas com una energia alternativa i va condemnar a desaparèixer el Monopoli de Petróleus, que va suposar la creació de Repsol el 1987, encara en mans públiques.

En aquest context, Catalana de Gas, una societat constituïda el 1843, seguia el seu camí com a líder al mercat espanyol, però no disposava d'un accionariat de referència. Duran Farell presidia la junta d'accionistes (s'havia celebrat sempre en català, fins i tot en temps franquistes) i Pere Grau Hoyos era el president del consell d'administració. La Caixa de Pensions va anar comprant accions de manera progressiva, i el 1989 ja tenia el 24% del ca-

pital de l'empresa amb oficines centrals al portal de l'Àngel de Barcelona, mentre que Repsol en controlava el 12%. A la vegada, la petroliera mantenia el 30% de Gas Madrid.

Els rumors sobre una fusió entre Catalana de Gas i Aigües de Barcelona (Agbar) van espantar el ministre Aranzadi, que considerava que una suma d'actius gasistes era més profitosa, especialment si Repsol tenia la clau de volta. "Es va parlar de la creació d'una societat hòlding, que al final no va funcionar", indica l'autor de la biografia. L'interès de Madrid era de tal magnitud que fins i tot va utilitzar la fusió ja aprovada entre La Caixa i Caixa de Barcelona. Fàbregas explica que la unió de les dues caixes encara estava pendent dels beneficis fiscals que havia de facilitar el govern central. Tot plegat, molts diners. La Caixa, que havia arribat a acords amb Fanjul, es va veure obligada a firmar un conveni amb Repsol per poder cobrar les exempcions fiscals. Les ganes d'Aranzadi eren comprensibles, perquè s'ha de tenir en compte que quedava pendent la privatització de Repsol, una operació que seria molt més atractiva per als nous accionistes si el conglomerat petroler participava en un gran grup gasista.

HOME DE CONSENS

L'acord entre La Caixa i Repsol es va firmar el juliol del 1990, i el març del 1991 els consells de Catalana de Gas i Gas Madrid van designar president de les dues companyies Pere Duran Farell i conseller delegat Antonio Téllez. D'aquesta manera Duran Farell tornava a la primera línia de l'activitat executiva, altre cop com a home de consens. "A la pràctica, Catalana de Gas va absorbir Gas Madrid", segons Fàbregas. I en aquest sentit hi va tenir molt a veure la bona relació entre l'empresari català i el president del govern d'aleshores, Felipe González. Una prova d'aquesta sintonia és que un any després, el febrer del 1992, Duran Farell va propiciar un dinar entre González i el president de la Generalitat, Jordi Pujol.

REPARTIMENT DE PODERS

El grup públic Repsol-INH va controlar des de bon començament el 44% del capital de Gas Natural, i La Caixa un 25%. Per reduir aquesta diferència "Duran va fer màgia", indica Fàbregas, perquè no només va ubicar la seu del nou grup a Barcelona, sinó que La Caixa va aconseguir els mateixos drets polítics que Repsol i es va quedar amb la potestat de nomenar el president, mentre que Repsol escollia el conseller delegat. A l'hora de la veritat, l'operativa va quedar inicialment en mans de Repsol, que "considerava Gas Natural com una filial", assenyala Fàbregas.

ENAGÀS I SONATRACH

Pere A. Fàbregas argumenta que "Duran defensava el concepte de l'home del Renaixement, síntesi de ciències, filosofia i tecnologia". En aquesta definició "polièdrica" de l'empresari català hi va destacar l'acostament a la política, sense participar-hi mai a primera línia. Duran va sonar gairebé sempre com a ministre en temps de Franco, i en democràcia va ser cobejat per gairebé tots els partits polítics. Va negociar amb els membres de Comissions Obreres a la clandestinitat en l'aplicació d'un expedient "tecnològic" a la Maquinista i es va convertir en home de confiança del govern algerià. Forts contrastos, com el desert que tant estimava. "Era com una esponja. Sempre s'endua alguna cosa de tu. Escoltava la gent, cosa poc habitual", remarca Pere A. Fàbregas. ■